DIFFICULTIES OF TEACHING AND TESTING THE PERSONAL PRONOUNS IN DATIVE AND ACCUSATIVE IN THE ROMANIAN AS FOREIGN LANGUAGE

Viorica Vesa-Florea
Assist., PhD., Babeş-Bolyai University of Cluj-Napoca

Abstract:This work proposes to present some suggestions concerning the optimization of teaching and testing the personal pronouns in Accusative and Dative using certain already existing didactic instruments, the summary tables, also some models of progressive and synthetic testing. The work focuses on the following aspects: 1) practical characteristics and aspects of teaching the personal pronouns in Accusative and Dative , 2.) teaching instruments which are useful to study and use the correct forms of those pronouns, 3.) models of progressive and synthetic testing, 4.) conclusions.

Keywords: Romanian as a foreign language, personal pronouns in Accusative and Dative, didactic instruments, summary tables

Introducere

Însuşirea limbii române reprezintă, în cazul vorbitorilor străini, o provocare, un test complex, un adevărat maraton lingvistic, socio-cultural, emoţional, în care aceştia trec probe dificile, depăşesc piedici uşoare, însă întâmpină şi obstacole aparent de netrecut. Una dintre „porţile ferecate" iniţial, în cazul multora, o constituie folosirea corectă a pronumelor personale în vorbire şi în scriere, îndeosebi a celor neaccentuate, în cazurile dativ şi acuzativ, aspect evidenţiat, în general, de ritmul mai lent de asimilare a noilor cunoştinţe, de necesitatea reluării explicaţiilor, de rezultatele slabe ale testărilor, de pierderea temporară a entuziasmului şi, uneori, chiar de dorinţa renunţării la orice efort suplimentar.

Lucrarea de faţă îşi propune să prezinte unele sugestii de optimizare a predării şi testării pronumelor personale în acuzativ şi dativ prin utilizarea unor instrumente didactice existente deja, a unor tabele recapitulative, precum şi a unor modele de testare progresivă şi sintetică a acestora. Evident, pentru a diminua şi echilibra eforturile de pregătire în vederea unor performanţe superioare sunt necesare o colaborare strânsă între cadrele didactice şi studenţi, precum şi o intensificare a implicării şi motivării celor interesaţi să-şi însuşească exprimarea corectă în limba română.

Lucrarea se concentrează asupra următoarelor aspecte: 1) caracteristici şi aspecte practice ale predării pronumelor personale în acuzativ şi dativ, 2.) instrumente de predare utile în însuşirea şi utilizarea corectă a pronumelor respective, 3.) modele de testare progresivă şi sintetică, 4.) concluzii.

1. Caracteristici şi aspecte practice ale predării pronumelor personale în acuzativ şi dativ

Utilizarea corectă a formelor pronominale în exprimare depinde, în primul rând, credem, de prezentarea progresivă a informaţiilor teoretice, urmată de mai multe seturi de teste, strict adaptate informaţiilor oferite, ceea ce presupune o structurare oarecum diferită a lecţiei respective faţă de prezentările clasice din manualele de limba română, în general.

Informaţiile prezentate în mod succint sau în avalanşă derutează, crează confuzie şi riscă să fie receptate doar de către unii dintre cursanţi, restul clasei nefiind în măsură să păstreze ritmul predării. Pentru a evita astfel de situaţii, am încercat derularea mai lentă a actului predării, focalizând atenţia cursanţilor pe un singur aspect: de exemplu, predarea pronumelor personale, a

BDD-A29521 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:55:58 UTC)

formelor accentuate şi neaccentuate, în acuzativ, cu verbe la indicativ, prezent. Mai târziu, au fost prezentate şi testate separat, până la obţinerea unor rezultate care să reflecte o bună asimilare a materialului predat, formele pronumelor personale însoţite de alte moduri şi timpuri verbale: indicativul perfect compus, viitorul literar, viitorul popular, conjunctivul prezent, imperativul şi, abia în final, am utilizat, recapitulativ, toate variantele exersate anterior.

Segmentarea logică a materialului predat permite familiarizarea cursanţilor cu noile informaţii, precum şi faptul ca aceştia să poată face legătura cu alte categorii gramaticale, precum tranzitivitatea şi intranzitivitatea verbelor. Este momentul când devine evidentă necesitatea utilizării unor tabele care să conţină verbele cu acuzativul, respectiv cu dativul în cadrul unei prezentări sintetice, panoramice.

Cele mai frecvente întrebări ale cursanţilor, în cazul predării pronumelor personale, sunt cele referitoare la situaţiile concrete de folosire a cazului acuzativ sau dativ. Pentru rezolvarea acestora, am observat că este util faptul de a analiza contextul lingvistic în care sunt folosite pronumele respective şi de a recunoaşte verbele însoţite de complemente directe, respectiv de complemente indirecte.

2.) Instrumente de predare utile

Manualul este, în general, instrumentul de bază folosit pentru predarea şi exersarea formelor pronumelor personale în acuzativ şi dativ. Acesta şi-a dovedit eficienţa, prin faptul că studenţii şi-au însuşit informaţiile de bază din acest manual şi au putut exersa într-o oarecare măsură formele pronumelor respective prin intermediul exerciţiilor respective oferite.

Un instrument util în predare şi testare, folosit în ultimul timp, îl reprezintă volumul, în curs de editare, folosit în cadrul Departamentului de Limbă, Cultură şi Civilizaţie Românească, autori: Ioana Sonea şi Dina Vîlcu, care conţine o prezentare adecvată a pronumelor în discuţie, precum şi o gamă diversificată de exerciţii utile pentru fixarea şi exersarea acestora.

De asemenea, ar putea fi practic şi volumul: *Româna ca limbă străină: Verbul*, apărut la Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, 2018, autor: Vesa-Florea Viorica. Cartea oferă o structurare sintetică a formelor pronumelor personale în acuzativ şi dativ, utilizate împreună cu verbe, traduse în engleză şi franceză, conjugate la cele mai folosite moduri şi timpuri verbale.

Lucrarea menţionată anterior, credem, poate contribui la fixarea formelor corecte ale pronumelor respective, la îmbunătățirea capacității de comunicare a vorbitorilor, deoarece aceştia vor avea la dispoziție nu doar cuvinte izolate, ci scurte enunțuri, ceea ce va stimula progresul individual şi colectiv. De asemenea, va facilita producerea creativă de text şi va diminua dificultățile exprimării, contribuind la o mai bună folosire a limbii.

Secțiunea de bază a ghidului o reprezintă exemplificările verbelor în enunțuri, prezentarea acestora sub formă de întrebări-răspunsuri. Această parte este mai puțin abordată şi exersată de manualele de gramatică şi de cărțile de verbe existente în biblioteci sau pe rafturile librăriilor. Valoarea practică a contextualizării verbelor s-a dovedit evidentă, reflectându-se în performanțe superioare în ce privește însuşirea strategiilor conversaționale specifice oralului şi în testarea celorlalte competențe: înțelegere după auz, înțelegerea unui text scris, secțiunea de vocabular şi gramatică sau în producerea creativă de text. Din acest motiv am rezervat un spațiu mai amplu exemplificării verbelor în enunțuri diversificate care cuprind, implicit, şi contextualizări ale pronumelor personale în dativ şi acuzativ.

Ghidul de verbe este rezultatul eforturilor cumulate în timp de a găsi o formulă eficientă de predare a verbului şi poate constitui un instrument de lucru util şi când e vorba despre alte părți de vorbire, cum ar fi pronumele personale. Lucrarea oferă posilitatea de a traduce, înțelege şi folosi corect verbele, conjugate la diferite moduri şi timpuri verbale, ceea ce constituie un element de noutate în bibliografia acestui domeniu de interes. Metodele concrete, practice şi, în același timp, simple reduc eforturile depuse pentru a stăpâni mai bine limba română.

BDD-A29521 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:55:58 UTC)

Modalitatea de prezentare a verbelor oferă posibilitatea vizualizării repetate a unor tabele sau liste recapitulative, ceea ce sporeşte capacitatea de memorare, simplifică învăţarea şi dinamizează randamentul intelectual.

Volumul conţine o listă cu tabele ale pronumelor personale în acuzativ, folosite cu verbe la indicativ prezent, perfect compus şi viitor popular. Lista conţine o selecţie de verbe, prezentate în ordine alfabetică. Acestea pot fi concentrate pe o singură pagină, care să se afle la îndemâna cursanţilor.

Vizualizarea tabelelor respective îşi poate dovedi utilitatea atunci când vorbitorii străini se află în faţa rezolvării unor exerciţii gramaticale sau intenţionează să-şi exerseze competenţa de comunicare orală ori cea de producere a unui text scris prin identificarea corectă a formelor pronominale şi a celor verbale, prin compararea şi utilizarea acestora în diferite contexte lingvistice.

Prezentarea pe o singură mini-planşă a formelor pronumelor personale în acuzativ şi a celor în dativ, precum şi a verbelor specifice utilizate într-un caz sau altul, cu ajutorul a două tabele distincte, concepute în paralel, poate contribui semnificativ la procesul de învăţare, exersare şi de folosire în enunţuri a acestora, fiind o modalitate simplă de a oferi o perspectivă sintetică, panoramică asupra pronumelor în discuţie. Prezentăm, în continuare, un asemenea model:

TABEL RECAPITULATIV al PRONUMELOR PERSONALE în acuzativ şi dativ cu VERBE

Pronume în acuzativ

verb la prezent	**perfect compus**	**viitor literar**	**viitor popular**
pe mine mă cheamă	*m*-a chemat	*mă* va chema	o să *mă* cheme
pe tine te cheamă	*te*-a chemat	*te* va chema	o să *te* cheme
pe el îl cheamă	*l*-a chemat	*îl* va chema	o să-*l* cheme
pe ea o cheamă	a chemat-*o*	*o* va chema	o s-*o* cheme
pe noi ne cheamă	*ne*-a chemat	*ne* va chema	o să *ne* cheme
pe voi vă cheamă	*v*-a chemat	*vă* va chema	o să *vă* cheme
pe ei îi cheamă	*i*-a chemat	*îi* va chema	o să-*i* cheme
pe ele le cheamă	*le*-a chemat	*le* va chema	o să *le* cheme

Verbe:

a admira, a ajuta, a anunţa, a apela, a aprecia, a asculta, a atrage, a aştepta, a auzi, a avertiza, a bate, a căuta, a certa, a chema, a conduce, a consulta, a corecta, a crede, a critica, a cunoaşte, a deranja, a dispreţui, a durea, a enerva, a examina, a felicita, a găsi, a ierta, a intervieva, a invita, a implora, a interoga, a iubi, a îmbrăţişa, a încuraja, a întreba, a îndruma, a însoţi, a întâlni, a întreba, a întrista, a înţelege, a învăţa, a lăuda, a mângâia, a obliga, a opri, a pasiona, a părăsi, a pişca, a plictisi, a primi, a privi, a ruga, a saluta, a săruta, a scuza, a sfătui, a servi, a simpatiza, a speria, a suna, a supăra, a susţine, a ustura, a urî, a uita, a urma, a vedea, a vizita, etc.

Pronume în dativ

verb la prezent	**perfect compus**	**viitor literar**	**viitor popular**
mie îmi place	*mi*-a plăcut	*îmi* va plăcea	o să-*mi* placă
ţie îţi place	*ţi*-a plăcut	*îţi* va plăcea	o să-*ţi* placă
lui, ei îi place	*i*-a plăcut	*îi* va plăcea	o să-*i* placă
nouă ne place	*ne*-a plăcut	*ne* va plăcea	o să *ne* placă
vouă vă place	*v*-a plăcut	*vă* va plăcea	o să *vă* placă
lor le place	*le*-a plăcut	*le* va plăcea	o să *le* placă

Verbe:

a aduce, a aminti, a arăta, a aşterne, a călca, a cere, a citi, a cheltui, a corecta, a cumpăra, a curăţă, a da, a dărui, a defecta, a dicta, a dona, a dori, a dovedi, a duce, a face, a explica, a găti, a istorisi, a împrumuta, a înapoia, a lăsa, a mulţumi, a oferi, a-i plăcea, a plăti, a povesti, a preda, a

BDD-A29521 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:55:58 UTC)

pregăti, a promite, a răspunde, a recomanda, a repara, a scrie, a spăla, a spune, a sugera, a telefona, a traduce, a transmite, a trimite, a ura, a vinde, a vorbi, a zice, etc.

3.) Modele de testare progresivă şi sintetică

Testarea reprezintă imaginea reflectată în oglindă a predării. Un proverb foarte cunoscut concentrează, într-o anumită măsură, această idee în câteva cuvinte: „Cât dai, atâta primeşti" sau „Cu măsura cu care măsori, ţi se va măsura". Concluzia ar putea fi exprimată, în cazul de faţa, astfel: "Testaţi progresiv şi nu mergeţi mai departe cu predarea până când nu sunteţi convinşi că v-aţi atins obiectivul stabilit dinainte!"

Pentru obţinerea unor rezultate deosebite la testare este necesară o atentă corelare a ritmului predării cu cel al testării, o verificare progresivă a eficienţei receptării informaţilor prezentate etapă cu etapă şi, abia în cel din urmă, sunt recomandate testele totalizatoare, complexe, care să îmbine toate informaţile oferite, asemenea unui puzzle. Itemii folosiţi pentru verificarea însuşirii formelor pronuminale din enunţurile cu verbe la indicativ prezent, apoi perfect compus, viitor popular, viitor literar, condiţional-optativ, imperativ sau la alte moduri şi timpuri verbale, ar putea fi:

I. a.) Răspundeţi la următoarele întrebări (daţi răspunsuri lungi).

Exemple: -*Pe cine aştepţi/ Pe cine cunoşti?/ - Cui îi scrii/ Cui îi mulţumeşti?*

b.) Răspundeţi la întrebări înlocuind substantivele cu pronumele corespunzătoare:

Exemple: - *Aştepţi autobuzul?/ - Ai înţeles lecţia?*

c.) Folosiţi pronume personale pentru a răspunde scurt la următoarele întrebări.

Exemple:- *O vezi/ Le dai/ Te aşteaptă/ Mă suni?*

- *Ne aduci/ Le trimiteţi/ Ne spuneţi/ Le povesteşti?*

II. a.) Completaţi spaţiile libere din următoarele enunţuri:

Exemple: - *Dan .... cunoaşte pe Radu de mult din liceu.*

- *Medicul ... recomandă pacientului un regim de viaţă echilibrat.*

b.) Completaţi spaţiile libere din următorul text cu pronume personale în acuzativ/ cu pronume personale în dativ/ cu pronume personale în acuzativ şi dativ:

c.) Completaţi propoziţiile de mai jos cu una din formele: *mă, te, îl, o, ne vă, îi, le/ îmi, îţi, îi, ne, vă, le.*

d.) Completaţi propoziţiile de mai jos cu pronume personale. Sesizaţi diferenţa:

Exemple: *1. Ea .... cunoaşte pe colega ei./ 2. Ea ..... scrie colegei ei.*

1. Dan ..... ajută pe fratele lui./ 2. Dan ..... mulţumeşte fratelui lui.

III. Scrieţi alte exemple după modelul de mai sus. Folosiţi în paralel pronume personale în acuzativ şi dativ:

IV. Alegeţi varianta corectă: (a,b,c)

V. Realizaţi un dialog în care să folosiţi, la alegere, sintagmele: *mi-a spus, mi-a zis, mi-a povestit, mi-a sugerat, mi-a arătat, mi-a explicat/ i-am spus, i-am zis, i-am povestit, i-am sugerat, i-am arătat, i-am explicat// m-a rugat, m-a întrebat, m-a aşteptat, m-a invitat, m-a chemat/ am rugat-o, l-am rugat, i-am rugat, le-am rugat, etc.*

VI. Înlocuiţi cuvintele din paranteze cu pronume personale în acuzativ şi dativ, forme neaccentuate:

Exemple: *Dă (mie) (cartea)!/ Dă-mi-o!// Corectează (nouă) (temele)/ Corectează-ni-le!*

VII. Citiţi textul de mai jos şi introduceţi pronume personale acolo unde credeţi că este necesar.

VIII. Transcrieţi textul următor. Folosiţiţi formele de plural ale pronumelor personale./ Schimbaţi persoana.

IX. Subliniaţi cuvântul care este în plus în fiecare propoziţie:

Exemple: *O ai văzut-o pe Felicia azi?/ Lui nu ne îi convine să ne mai aştepte.*

X. Spuneţi ce probleme au persoanele din imaginile de mai jos. Folosiţi pronume personale potrivite:

Exemple: *Pe ea o doare capul./ Pe ei îi deranjează gălăgia.// Lui îi e somn./ Copiilor le e frig.*

BDD-A29521 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:55:58 UTC)

XI. Continuaţi propoziţiile următoare. Folosiţi pronume personale:
Exemple: *Dacă l-aş vedea, …… / Dacă mi-ar spune adevărul,……..*
XII. Scrieţi propoziţii la prezent şi la perfect compus folosind următoarele cuvinte:
Exemple: *Părinţii (a căuta) (fetiţa) lor./ 2. Părinţii (a citi) (fetiţa) lor o poveste.*
XIII. Folosiţi cuvintele de mai jos şi adăugaţi cuvintele care lipsesc pentru a scrie propoziţii:
Exemple: *(Dan/ a cere/ informaţii/ secretara// Dan/ a întreba/ colega/ el/ ceva)*
XIV. Transformaţi propoziţiile următoare în vorbire indirectă.
Exemple: (Dan/ Ion) *Te aştept la ora 9./ -Dan i-a spus lui Ion că îl aşteaptă la ora 9.*
XV. Folosiţi imaginile şi replicile de mai jos pentru a scrie propoziţii în vorbire indirectă.
Exemple: - *Bună ziua. Apreciez că m-aţi invitat la masă!*

a.) Dan îl salută pe Mihai şi îi spune că apreciază că l-a invitat la masă.

b.) Dan l-a salutat pe Mihai şi i-a spus că apreciază că l-a invitat la masă.

Unii dintre itemii prezentaţi anterior sunt utilizaţi în cadrul unor exerciţii din suportul de curs de Limba Română, nivel B1. Acesta oferă posibilitatea testării pronumelor personale prin intermediul unor exerciţii din lecţiile destinate studierii acestora, în plus şi prin alte teste recapitulative. Lucrarea oferă şi cheia exerciţiilor, ceea le permite celor interesaţi să exerseze pronumele personale atât în clasă, cât şi în cadrul temelor de casă sau în activitatea de autodidact, ceea ce o face deosebit de practică.

Volumul: *R.L.S. Verbul,* oferă un număr mare de exemplificări referitoare la folosirea adecvată a verbelor cu pronume personale în dativ şi acuzativ. Folosirea adecvată a acestora din urmă depinde de cunoaşterea, mai întâi, a verbelor care cer aceste cazuri. Exemplificările din această publicaţie constituie modele practice, care îi pot ajuta pe cei interesaţi să-şi însuşească formele pronominale şi să creeze, la rândul lor, alte enunţuri, respectând normele gramaticale specifice limbii române.

4.) Concluzii.

Cunoaşterea şi folosirea corectă a pronumelor personale în acuzativ şi dativ ridică mari dificultăţi celor interesaţi să-şi însuşească limba română ca limbă străină. Utilizarea unor instrumente didactice existente deja, a unor tabele recapitulative, prezentarea unei mini-planşe cu formele pronumelor personale în cazurile respective, precum şi cu verbele utilizate într-un caz sau altul poate contribui semnificativ la procesul de memorare, exersare şi de folosire adecvată a acestora în exprimarea vorbită şi scrisă.

Pentru obţinerea unor rezultate deosebite la testare este necesară o atentă corelare a ritmului predării cu cel al testării, o verificare progresivă a eficienţei receptării informaţilor prezentate etapă cu etapă şi, abia în cele din urmă, sunt recomandate testele totalizatoare, complexe, care să îmbine toate informaţile oferite, asemenea pieselor unui puzzle. Lucrările menţionate ar putea contribui substanţial la însuşirea şi folosirea corectă a pronumelor respective, la îmbunătățirea capacității de comunicare a vorbitorilor, ceea ce va stimula progresul individual şi colectiv, va facilita producerea creativă de text şi va diminua dificultățile exprimării, contribuind la o mai bună folosire a limbii.

BIBLIOGRAPHY

Bejan, Dumitru, *Gramatica Limbii Române*, Compendiu, Editura Echinox, Cluj-Napoca,1995.
Mircea, Goga, *Limba Română, Sintaxă şi morfologie*, Ghid de analiză morfo-sintactică, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2000.
G.G. Neamţu, Teoria şi practica analizei gramaticale, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999.
Liana , Pop, *Româna cu sau fără profesor*, Editura Echinox, Cluj-Napoca.1993.
Uricaru, Lucia, Goga, Mircea, *Verbes roumains Romanian Verb Verbe româneşti,* (ed. a II-a) Editura Echinox, Cluj, 2007.

BDD-A29521 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:55:58 UTC)